

BDELOSŤ OSTRÁŽITOSTI

Rodinná katechézka 108-2019 (674)

www.inky.sk

týždeň po 20. 10. 2019

... alebo o vzpurnom oslíkovi a číhajúcom levovi nášho Ega.

BOŽIE SLOVO:

(Gal 5,17-21)

Čítanie z listu sv. apoštola Pavla Galaťanom: *Telo si žiada, čo je proti duchu, a duch, čo je proti telu. Navzájom si odporujú, aby ste nerobili to, čo chcete.* ¹⁸ Ale ak vás vedie Duch, nie ste pod zákonom. ¹⁹ A skutky tela sú zjavné: je to smilstvo, nečistota, chlipnosť, ²⁰ modloslužba, čary, nepriateľstvá, sváry, žiarlivosť, hnevy, zvady, rozbroje, rozkoly, ²¹ závisť, opilstvo, hýrenie a im podobné. O tomto vám vopred hovorím, ako som už povedal, že tí, čo robia takéto veci, nedosiahnu Božie kráľovstvo. Počuli sme Božie slovo!

KATECHÉZKA:

(na doplnenie www.inky.sk, úvahy/katechézy č. 625, 396, 346, 352)

Popri bdelosti, ktorá hľadá na Krista–Ženicha, Milovaného, druhá bdelosť, ku ktorej najčastejšie poukazuje Písmo aj Otcovia, je bdelosť smerujúca k nášmu Nepriateľovi a k jeho nástroju, ktorým je naše Ego. Pripomeňme si to ešte raz!

Boh nás stvoril na to, aby sme žili s Ním. Je našim prirodzeným prostredím rovnako, ako *vzduch pre vtákov a voda pre ryby*. Keď sme Boha zanechali, ocitli sme sa v neprirodzenom prostredí – asi ako ryba na suchu. *Keby ryba mala rozum a prostriedky, musela by si vymyslieť nejaký skafander, inak by na suchu prežiť nevedela*. My sme si takéto „skafander“ na život vo svete bez Boha vytvorili. Volá sa Ego a – ako to hovorili už rani kresťania – obaľuje, zakrýva a dusí ako nejaká ohavná maska naše pôvodné *Pravé Ja*, nášho pôvodného, Bohom na Boží obraz stvoreného *vnútorného človeka*. Ego je stvorené s pýchy a jej nerozlučného druhá, sebeckta (čiže sebastrednosti, kedy seba kladiem do stredu svojho života a všetko posudzujem, konám a vzťahujem voči sebe a svojmu prospechu). Klania sa a slúži bohu tohto sveta, Diablovej a jeho štyrom modlám: *majetku, moci, uznaniu* (čiže sláve v jej najrôznejších podobách) a *pohodliu* (zábave, užívaniu si a pod.)

Kým sme boli neobrátenejší a žili sme v hriechu, boli sme s Egom stotožnení aj svojím *rozumom* a *vôľou* a jeho život nám pripadal normálny, bežný a jeho modly dôležité. Aj k Bohu sme sa modlili za to, aby splnil túžby nášho Ega a za tieto štyri modly, aby ich v našom živote rozhojňoval. To je podstata *ťažkého smrteľného hriechu*, ktorý vedie do zatratenia.

Keď sme sa obrátili, vyhnaní sme Ego z nášho rozumu a našej vôle – ale, beda! Ego nezahynulo, len ustúpilo do hlbších oblastí nášho života. Stále je prítomné v návykoch, ktoré sme si celý predchádzajúci život budovali a pre ktoré je stále prirodzené úplne automaticky *zmýšľať* a *reagovať* starým spôsobom, podľa Ega. Tieto návyky myslenia, reagovania, konania sú veľmi silné, pretože sme ich budovali, žili a upevňovali celý náš dovtedajší život.

Od toho okamihu v nás samotných zúri boj. Náš život sa podobá *jazde kovboja na spurnom a neskrotenom koni*. Rozumom a vôľou sa usilujeme *zmýšľať* a *konať* ako synovia a dcéry Boha – ale onen *spurný kôň* (alebo „brat oslík“, ako ho súciteľne volal sv. František z Assisi), na ktorom obrazne sedíme, sa nedá len tak ľahko ovládať. Na jednej strane je hrozne tupý. Hanbíme sa za to. Stojíme pred Kristom, nekonečne nádherným a neskutočne vznešeným – a nedokážeme pocítiť žiadne uchvátenie. Čítame, počúvame o Jeho Láске k nám, zažívame ju – a pritom v sebe sotva zacítíme nejaký ten záchvev dojatia a pocitu vlastnej lásky a náklonnosti k Nemu, svetské taľafátky nás rozrušia omnoho viac, než Kristus-Boh! Stojíme pred Jeho krížom, vidíme Jeho utrpenie, to malé, viditeľné ale aj to obľudne nepredstaviteľne veľké neviditeľné – a z oka nám nie a nie slza vypadnúť... Brat oslík je tupý, nevšímavý, zadubený, mysliaci len na *hrst' sena* a ľahostajný voči všetkému, čo je vyššie od zeme – a stále ešte do veľkej miery ovláda naše city a emócie.

Ale tento brat oslík nie je len tupý neškodný osol. On je súčasne aj onen *zákerý „revúci lev, ktorý hľadá, ako by nás zožral“* (porov. 1 Pt 5,8). *Tak, ako kovbojovi, sedlajúcom spurného, neskroteného a divého koňa stačí jediná chvíľka nepozornosti a kôň ho zhodí zo sedla*, aj tento nás *starý človek* v nás zákerne číha a znova a znova útočí na nás, na náš rozum a vôľu, aby nás strhol za sebou a podriadil sebe. Sedíme napríklad v kostole – a stačí malá chvíľka nepozornosti a už sa pristihneme pri tom, ako posudzujeme a hodnotíme ľudí: čo má kto oblečené, ako sa správa, kde sa organista pomýlil, kto spieva falošne, aký je kňaz... Inokedy zase ani nezbadáme, ako sa s inými ľuďmi porovnávame a ako si svoju hodnotu, cenu, úspech zase odvodzujeme od toho, akí sme v porovnaní s nimi, či sme lepší alebo horší od nich – často dokonca podľa svetských meradiel! Alebo nám niekto niečo povie – a my, mimovoľne, ani nevieme ako, pocítíme urážku, poníženie, krivdu, ozve sa v nás hnev, neľúbosť. A inokedy zase na nás naše Ego zaútočí cez túžbu po kľude a pokoji, nahovára nám, že my predsa nie sme zodpovední za iných ľudí, za ich spásu ani za Cirkev, že predsa máme právo na odpočinok, pohodlie, pekný a dobrý život – zase podľa meradiel sveta, samozrejme! Inokedy, ani nevieme ako, nás vtiahne do boja o moc a dominanciu, navonok vyzerajúci ako hádka o nejakú banalitu, v ktorej ale nejde o tú maličkosť, pre ktorú sa do krvi hádame, nadávame si alebo sme aspoň uštipační a jedovatí, ale práve o to, kto vyhrá a potvrdí tak svoje postavenie a svoju moc – podľa modiel a meradiel sveta. Denne sto, tisíckrát na nás takto naše Ego útočí, „plné zlostí“, pretože bolo zvrhnuté z „neba“ nášho rozumu a vôle (porov. Zjv 12,12) a túži sa tam vrátiť späť, znovu rozkazovať, znovu vládnuť. A my – práve ako onen *kovboj* z príkladu – máme len jednu možnosť: musíme byť neustále bdelí, neustále na pozore – inak nás naše Ego zhodí zo sedla!

UVAŽUJEME:

Práve toto je dôvodom, prečo Katechizmus učí: „Človek, ... musí ustavične zápasit', aby sa primkol k dobru, a iba za cenu veľkého úsilia je schopný s pomocou Božej milosti dosiahnuť svoju vnútornú jednotu“ (KKC 409). Je ľahké zmeniť svoj rozum a uverit' Bohu. Je ľahké nadchnúť sa pre tak krásne a nádherné veci, pre tak krásny a nádherný život, k akému nás pozval Kristus-Boh. Zbytky nášho Ega, zabarikádované v našom vnútri, však menia situáciu na tvrdý a ťažký boj o samých seba. Dobrá správa je, že v sile Božej milosti máme nádej, opravdivú a istú nádej, skutočnú istotu, že v tomto boji môžeme zvíťaziť – a aj zvíťazíme, za predpokladu, že budeme skutočne a vážne bojovať, podľa slov Písma: „*Bojuj dobrý boj viery a zmocni sa večného života*“ (1 Tim 6,12).

V prvom rade sa teda musíme rozhodnúť *bojovať*. Nie sedieť, nie nariekať, akí sme malí a slabí a krehkí, nie čakať, „kedy si nás Pán Boh vezme k sebe“ do Neba. Musíme prijať fakt, že bez boja niet spásy, že do Neba sa dostanú len tí, ktorí zvíťazia (porov. Zjv), že Boh nám síce v Kristovi víťazstvo už zaručil (1Kor 15,57), ale my ho ešte len musíme vybojovať a urobiť tak toto víťazstvo v našom živote skutočným.

Hneď druhá je potom *bdelosť*. Pekne o nej hovorila výroky legendárnych otcov púšte: „*Jeden poustevník říkal staršimu: ‚Otče, já necítím v srdci nic, proti čemu bych bojoval a co by mě trápiło.‘ Dostal odpověď: ‚Podobáš se domu, který má čtverý dveře. Všechny možné myšlenky vstupují do tebe, aniž na to dáváš pozor. Ale kdyby mělo tvé srdce jen jedny dveře a tys je nechal zavřené, abys zabránil ve vstupu špatným myšlenkám, zastavily by se venku a bojovaly by proti tobě.‘“* (Apoftegmata 146). Vskutku, ľudia, ktorí si myslia, že sú dobrí a že nemajú žiadne (vážne) hriechy, si to myslia len preto, že sa hriechu poddali, žijú ho, považujú ho za normálny, prehliadajú ho a nebojujú s ním.

OTÁZKY:

Ako ste na tom s bojom proti hriechu – aj ľahkému? Ako ste na tom s bdelosťou? Čo môžete urobiť preto, aby ste boli bdelí?